

TISKOVÁ ZPRÁVA

Prémie Otto Wichterleho udělena 26 mladým vědcům

Prémii Otto Wichterleho pro rok 2014 převzalo z rukou předsedy Akademie věd České republiky prof. Jiřího Drahoše v úterý 3. června 2014 v pražské Lannově vile šestadvacet mladých badatelů, kteří úspěšně splnili mimořádně významný vědecký úkol v některém ze specializovaných pracovišť AV ČR. Na toto prestižní ocenění bylo letos navrženo celkem 38 badatelů z 23 pracovišť Akademie věd ČR. Odměna má pozitivně stimulovat perspektivní vědce, kteří dosahují špičkových výsledků a plní pracovní úkoly důležité pro rozvoj příslušné vědní disciplíny.

Ocenění je určeno vybraným, vysoce kvalitním vědeckým pracovníkům AV ČR, kteří přispívají k rozvoji poznání, jsou nositeli vědeckých hodností (CSc., Dr., Ph.D., DrSc.) a v kalendářním roce podání návrhu nepřekročili věk 35 let. V letošním roce byly oceněny i dvě kandidátky překračující tuto věkovou hranici, neboť se dle směrnice soutěže prodlužuje o dobu trvání mateřské dovolené. Budoucnost jednotlivých vědních odvětví závisí převážně na talentovaných mladších badatelích, jejichž finanční ocenění z institucionálních prostředků není dostatečné. Proto Akademická rada AV ČR schválila na svém 12. zasedání dne 8. ledna 2002 zřízení Prémie Otto Wichterleho pro mladé vědecké pracovníky AV ČR. Ve svém názvu nese jméno Otto Wichterleho – na památku tohoto vynikajícího českého chemika světového formátu, vynálezce silonu a měkkých čoček, jenž se stal po listopadu 1989 prezidentem Československé akademie věd.

Návrhy na udělení Prémii Otto Wichterleho podávají ředitelé vědeckých pracovišť AV ČR po konzultaci s vědeckými radami pracovišť. Poté je posuzuje porota složená z předsedy a místopředsedů AV ČR a předsedy a místopředsedů Vědecké rady AV ČR, jež předkládá doporučené návrhy ke schválení Akademické radě AV ČR.

Prémie Otto Wichterleho – ocenění vědci v roce 2014

OBLAST VĚD O NEŽIVÉ PŘÍRODĚ

RNDr. Jiří Svoboda, Ph.D.

Astronomický ústav AV ČR

tel.: 226 258 428, e-mail: svoboda@astro.cas.cz

RNDr. Jiří Svoboda, Ph.D., je mladým vědeckým pracovníkem působícím v oddělení Galaxií a planetárních systémů v Astronomickém ústavu AV ČR, kde započal svou vědeckou dráhu jako diplomant a poté doktorand v oboru astronomie a astrofyzika. Disertační práci obhájil v červnu 2010, od října 2011 pak působil jako postdoktorand v Evropské kosmické agentuře (ESA, European Space Astronomy Centre) ve Španělsku. Do svého mateřského pracoviště v Astronomickém ústavu se vrátil v říjnu 2013 jako pracovník nově započatého evropského projektu FP7. Od ledna 2014 je řešitelem vlastního tříletého postdoktorského grantu GA ČR. Předmětem vědecké práce Jiřího Svobody je studium černých děr nacházejících se v centrech aktivních galaxií a v rentgenových dvojhvězdách. V několika pracích se Jiří Svoboda zabývá modelováním záření akrečních disků okolo kompaktních objektů ve vesmíru. Mezi originální výsledky patří zcela původní studium úhlové závislosti emisivity, která je v silném gravitačním poli výrazně anizotropická. Předmětem dalších prací je původní spektrální analýza rentgenových pozorování čtyř aktivních galaxií družicí XMM-Newton a Suzaku. Kromě prací publikovaných v prestižních astronomických odborných časopisech je Jiří Svoboda autorem i několika příspěvků ve sbornících z mezinárodních konferencí, na řadě z nich také přednášel. Jiří Svoboda je úspěšným navrhovatelem nových pozorování, když opakovaně obdržel pozorovací čas na rentgenových družicích XMM (ESA) a Suzaku (Japonsko).

RNDr. Jana Vejpravová, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR

tel.: 266 052 325, e-mail: vejpravo@fzu.cz

RNDr. Jana Vejpravová, Ph.D., pracuje ve Fyzikálním ústavu AV ČR od roku 2011 jako vedoucí vědecký pracovník, od roku 2013 působí jako vedoucí oddělení magnetických nanosystémů v sekci fyziky kondenzovaných látek. Jana Vejpravová se intenzivně věnuje vědecké činnosti již od dob magisterského studia na PŘF UK, za výzkum magnetických vlastností systémů s *f*-elektrony získala cenu prof. Heyrovského a cenu M. Odehnala. Během doktorského studia na MFF UK se zaměřila na přípravu monokrystalů těžkofermionových materiálů a studium magnetismu a nekonvenční supravodivosti. V rámci disertační práce zrealizovala prototyp zařízení na přípravu ultračistých kovových materiálů, fungující na principu elektrotransportu za ultravysokého vakua a prototyp unikátní ultravakuové pece pracující do extrémních teplot, nyní v provozu ve FZÚ AV ČR. Za výsledky, které byly součástí disertační práce, a za cca 70 publikací s IF získala cenu Bolzanovy nadace a cenu

Ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Za zásadní objevy v systémech s těžkými elektrony, které vykazují koexistenci magnetismu a supravodivosti, jí byla udělena prestižní cena Scopus/Elsevier. V současné době se v rámci své skupiny ve FZÚ AV ČR věnuje problematice nanomagnetismu, zejména interakcím v reálných systémech superparamagnetů, které jsou zásadní pro interpretaci fyzikálních mechanismů biomedicínských aplikací magnetických nanočástic. Od roku 2009 působí Jana Vejpravová jako členka hodnotící komise finále soutěže EXPO SCIENCE AMAVET, kterou zaštiťuje Akademie věd ČR.

Mgr. Jakub Plášil, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR

tel.: 266 052 404, e-mail: plasil@fzu.cz

Dr. Jakub Plášil patří mezi přední České mineralogy. Specializuje se na studium přírodních a syntetických minerálů uranu, na procesy jejich zvětrávání a na aplikaci konceptu vazebných valencí (bond valences) pro studium stereochemie v mezivrstvách komplexů hydratovaných oxysolí uranylu. Jeho výzkum významně přispívá k pochopení procesů probíhajících na uranových výsypkách a perspektivně na úložištích vyhořelého jaderného paliva. Jakub Plášil charakterizoval, nebo se podílel na charakterizaci 23 nových minerálů. Jeho publikační činnost je výjimečně rozsáhlá a zveřejňuje své práce v nejprestižnějších mineralogických časopisech, jako je *American Mineralogist* a *Canadian Mineralogist*. Zde jeho práce představují podstatnou část publikací pocházejících z České republiky. V poslední době se Jakub Plášil podílel také na sepsání přehledového článku o mineralogii a krystalografii uranu, který vyšel ve sborníku *Mineralogical Association of Canada Short Course Series*, a jako „guest editor“ připravuje speciální vydání časopisu *Journal of Geosciences* na téma „Uranium: mineralogy, crystallography and geochemistry“. Strukturní mineralogie je obor, který má ve Fyzikálním ústavu AV ČR velmi dlouhou tradici. V osobě dr. Plášila má tato tradice vynikajícího pokračovatele.

Mgr. Martin Kempa, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR

tel.: 266 052 618, e-mail: kempa@fzu.cz

Mgr. Martin Kempa, Ph.D., pracuje v oddělení dielektrik FZÚ AV ČR od roku 2003 (do roku 2008 jako doktorand). Přestože se v „domácí“ laboratoři věnuje mikrovlnným technikám, dokázal si jako uživatel evropských neutronových laboratoří vybudovat během uplynulých deseti let i renomé odborníka na metody nepružného neutronového rozptylu. Vědeckou dráhu v této disciplíně zahájil Martin Kempa úspěšnou obhajobou své Ph.D. práce s názvem „Lattice dynamics of Relaxor Ferroelectrics“. Tato práce, obsahující hlavně výsledky náročných neutronových experimentů připravených ve spolupráci s dr. Hlinkou z FZÚ a dr. Kuldou z ILL Grenoble, přispěla významně k pochopení vlastností relaxačních feroelektrik, v kontextu širší skupiny feroelektrických materiálů majících velký aplikační potenciál. V uplynulých letech se Martin Kempa v rámci postdoktorálního grantu především intenzivně věnoval velmi zajímavé problematice intrinzických lokalizovaných módů

v anharmonických mřížkách. Intrinzické lokalizované módy představují důležitý koncept nejen ve fyzice pevných látek, ale také např. při modelování popisu přenosu energie biologicky aktivních makromolekul a v jiných nelineárních systémech. Již dříve bylo teoreticky předpovězeno, že se tyto excitace mohou objevovat v jednoduché mřížce typu NaCl. Jejich detekce v krystalických mřížích je však předmětem otevřené vědecké diskuse. Martinovi Kempovi se podařilo metodami nepružného neutronového rozptylu spolehlivě vyloučit např. nedávné hypotézy o spontánní generaci těchto módů v krystalech NaI za vysokých teplot. Dále byl navržen a otestován nový typ experimentu, který kombinuje excitaci pomocí intenzivního optického záření s měřením pomocí pulzního neutronového svazku a jejich synchronizaci s nastavením libovolného zpoždění. Tento druh experimentu je unikátní a bude přínosem i pro další uživatele neutronového rozptylu. Publikačním výstupem tohoto výzkumu jsou zatím tři práce v impaktovaných časopisech, včetně jedné ve *Phys. Rev. B*.

Mgr. Martin Švec, Ph.D.

Fyzikální ústav AV ČR

tel.: 220 318 504, e-mail: svec@fzu.cz

Dr. Martin Švec dosáhl významných výsledků v oblasti studia perspektivních 2D materiálů a charakterizace nanostruktur pomocí rastrovacích mikroskopů s atomárním rozlišením. Je autorem celkem 20 původních vědeckých článků, z nichž řada byla publikována v prestižních časopisech (*Nature Comm.*, *Phys. Rev. Lett.* nebo *ACS Nano*). Jeho práce (*M. Švec, et al Phys. Rev. B 86 121407(R) (2012)*) pojednávající o interakci fullerenu s grafénem byla oceněna jako nejlepší poster na prestižní mezinárodní konferenci ICN+T 2012 v Paříži, které se zúčastnilo více než 800 vědců z celého světa. Vybrané práce přispěly významně k současnému poznání a přinesly zcela nové a neotřelé teorie. Mezi nejvýznamnější práce Martina Švece patří: 1. provedení experimentů studujících působení atomárního vodíku na grafen pomocí rastrovacího tunelovacího mikroskopu (tato měření vedla ke vzniku nové teorie původu polyaromatických uhlovodíků v mezihvězdném prostoru), 2. významný podíl na sestrojení modelu, který předpovídá všechny stabilní grafénové struktury, které mohou být vypěstovány na površích tzv. tranzitivních kovů, 3. náročná měření transportu náboje skrze právě jeden atom na povrchu křemíku, které odhalily silnou závislost přenosu náboje na síle chemické vazby. Bylo zjištěno, že v některých případech může docházet k anomálnímu chování, kdy vznik silné chemické vazby může silně utlumit přenos náboje. Práce významně posunula hranice poznání přenosu náboje v atomárních kontaktech.

Mgr. Prokop Závada, Ph.D.

Geofyzikální ústav AV ČR

tel.: 267 103 313, e-mail: zavada@ig.cas.cz

Mgr. Prokop Závada, PhD, pracuje v GFÚ AV ČR od roku 2007. Magisterské a doktorské studium absolvoval v Ústavu petrologie a strukturní geologie Přírodovědecké fakulty UK v Praze v letech 1998–2003. P. Závada je nepřehlédnutelnou osobností mezioborové a meziinstitucionální geovědní platformy – České tektonické skupiny, která se později rozšířila na Středoevropskou tektonickou

skupinu (CETEG). Výsledky své práce, o nichž na výročních setkáních skupiny referoval, měly značný ohlas. Součástí Závadovy doktorské práce bylo analogové modelování geologických procesů. Po její obhajobě hledal Prokop Závada možnost vybudovat moderní laboratoř analogového modelování. Zázemí ke splnění tohoto cíle našel v oddělení tektoniky a geodynamiky GFÚ AV ČR. Laboratoř je v současné době plně funkční a Prokop Závada mj. připravuje pro studenty geologické sekce PŘF UK semestrální kurz „Analogové modelování v geologii“, který by měl posílit povědomí studentů PŘF UK o výzkumu prováděném v GFÚ AV ČR a přispět k vědecké spolupráci Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy. Pozoruhodným výsledkem bádání Prokopa Závady, který odráží jeho erudici v oblasti strukturní geologie a analogového modelování, je nová hypotéza vzniku jedné ze světově významných geologických lokalit – vulkanického monumentu Devils Tower ve Wyomingu. USA. Prokop Závada se průběžně podílí na stále rostoucích popularizačních aktivitách GFÚ AV ČR. Model erupce vulkánu, který vyvinul a zkonstruoval, má mezi návštěvníky ústavu značný ohlas a o jeho kopii projevil zájem muzeum vědy v Birminghamu – Thinktank. Prokop Závada je od roku 2011 vedoucím skupiny strukturní geologie oddělení tektoniky a geodynamiky. Na období 2014–2016 mu byl jako jedinému navrhovateli z GFÚ AV ČR udělen grant GAČR.

RNDr. Leona Chadimová, Ph.D.

Geologický ústav AV ČR

tel.: 233 087 252, e-mail: chadimova@gli.cas.cz

RNDr. Leona Chadimová, PhD. (do r. 2013 Koptíková) nastoupila do Geologického ústavu AV ČR jako doktorand v roce 2005. V rámci své doktorské práce se věnovala využití magnetické susceptibility pro řešení stratigrafie spodního devonu pražské pánve. Práci postavenou na celkem 7 publikovaných článkách v mezinárodních recenzovaných časopisech s IF obhájila v roce 2012 na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Nejvýznamnějším výsledkem její doktorské práce bylo vysvětlení variací v křivkách magnetické susceptibility kombinovaných s gamaspektrometrií konkrétními změnami v látkovém složení sedimentů a vysvětlení příčin těchto změn různými procesy v době sedimentace. Nyní působí Leona Chadimová v Geologickém ústavu AV ČR jako vědecký pracovník Oddělení geologických procesů ve funkci zástupce vedoucího oddělení. Dosavadní vědecká kariéra Leony Chadimové v GLÚ AV ČR je spojena s rozvojem multidisciplinárního přístupu k stratigrafii devonu, především s propojením petrofyzikálních metod se standardní škálou založenou na biostratigrafii. Ve spolupráci s doc. Hladilem, Dr. Thomasem Suttnerem a doc. Jackem Grabowským demonstrovala možnost využití globálních událostí atmosférické depozice prachu v historii Země k časovým korelacím uvnitř sekvencí karbonátových hornin. Nyní tento princip úspěšně zdokonaluje podrobným studiem projevů takových událostí v současnosti. Mezi nové přístupy zavedené ve spolupráci s doc. Hladilem patří i matematická analýza stratigrafického záznamu metodou dynamického boření časové osy, kterou Leona Chadimová úspěšně aplikovala na devonskou sedimentární výplň pražské pánve. V současné době se souběžně věnuje současné prachové depozici a transportu prachových částic na velké vzdálenosti a identifikaci zdrojů polévatého prachu (přírodní *versus* antropogenní původ). V GLÚ AV ČR se Leona Chadimová již od počátku zapojila do řady projektů, a to i na mezinárodní úrovni, je též publikačně velmi aktivní. V roce 2012 jí byla udělena cena Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových pro nejlepší studenty a absolventy pražských veřejných vysokých škol, brněnské techniky a mladé talentované pracovníky Akademie věd České republiky

Ing. Jan Hrabina, Ph.D.

Ústav přístrojové techniky AV ČR

tel.: 541 514 127, e-mail: shane@isibrno.cz

Ing. Jan Hrabina, Ph.D., nastoupil do Ústavu přístrojové techniky AV ČR již během svých magisterských studií na FEKT VUT v Brně a stal se členem řešitelského týmu zabývajícího se technologií a konstrukcí národního laserového normálu délky – He-Ne laseru stabilizovaného metodou saturované absorpce v parách jódu. V návaznosti na nabyté zkušenosti pak vypracoval svou diplomovou práci na téma digitálního řízení vlnové délky polovodičových laserů, za jejíž vynikající zpracování obdržel „Cenu děkana FEKT VUT“. Jan Hrabina následně nastoupil v roce 2005 na doktorské studium na FSI VUT v Brně orientované na výzkum detekčních metod kvality referencí optických kmitočtů – absorpčních kyvet, klíčového prvku ultrastabilních laserových standardů. Jeho zásadním vědeckým přínosem do tohoto oboru fundamentální metrologie délky a přesných kmitočtů je klíčové zdokonalení a rozšíření metody laserem indukované fluorescence o systém detekce rozptýleného záření a spektrálních vlastností budícího laseru pomocí referenčního systému s absorpční kyvetou. Navržený systém dosahuje řádového zpřesnění uvedené metody a dovoluje provádět precizní charakterizaci vyrobených referencí. V souvislosti s tímto výzkumem se Jan Hrabina věnoval i technologii výroby absorpčních kyvet. Výsledky jeho vědecké práce o metodách destilace molekulárního jódu a jejich vlivu na výslednou stabilitu a přesnost laserových standardů vedla k tomu, že je dnes ÚPT AV ČR světově nejprestižnější institucí dodávající absorpční kyvety ultimátních parametrů do národních metrologických laboratoří po celém světě. Výsledky své disertační doktorské práce úspěšně obhájene na FSI VUT v Brně v roce 2009 Jan Hrabina prezentoval v odborných impaktovaných publikacích a na několika mezinárodních konferencích a symposiích. Na mezinárodní konferenci „International Symposium on Laser Metrology /9./ - LM 2008, Singapur“ mu pak byla udělena cena „Young Scientist Award“ za nejlepší přednášku v kategorii mladých vědců. Od roku 2011 již Dr. Hrabina pracuje na vlastních grantových projektech. V roce 2013 úspěšně dokončil postdoktorský projekt „Interferometrické měřicí techniky pro nanopolohování“ podporovaný GA ČR. Zapojení Jana Hrabiny do mezinárodní vědecké komunity vyústilo v navázání vědecké spolupráce s několika prestižními zahraničními pracovišti světového významu.

Mgr. Oto Brzobohatý, Ph.D.

Ústav přístrojové techniky AV ČR

541 514 283, otobrzo@isibrno.cz

Mgr. Oto Brzobohatý, Ph.D., působí v ÚPT AV ČR od roku 2007 a od počátku se projevoval jako tvůrčí osobnost se samostatným přístupem k řešení problémů. Již jako postdoktorand prokázal, že je schopen úspěšně vést tým mladých vědců a studentů a prezentovat výsledky ve špičkových časopisech (Nature Photonics, Physical Review Letters, Applied Physics Letters atd.). Dlouhodobě prokazuje nejen kvalitní teoretické fyzikální znalosti, ale převážně experimentální zručnost a lehkost v řešení praktických problémů. V ÚPT AV ČR se Oto Brzobohatý věnuje problematice silového působení světla na mikroobjekty a nanoobjekty. Jeho vědecká činnost je nyní zaměřena především na studium vytváření funkčních mikrostruktur složených z mikročástic a nanočástic různých tvarů a materiálů. V rámci badatelského týmu realizoval řadu komplexních experimentálních sestav a dosáhl

unikátních výsledků v celosvětovém měřítku. V roce 2013 spolu s kolegy experimentálně demonstroval princip tažného paprsku, který vzbudil značný ohlas u odborné i laické veřejnosti. Tuto problematiku řeší Oto Brzobohatý v rámci vlastního badatelského projektu financovaného ze zdrojů Grantové agentury ČR ve skupině optických mikromanipulačních technik, kde vede řešitelský tým. Existuje perspektiva, že získané poznatky umožní bezkontaktní formování a ladění funkčních mikrostruktur – mikrorobotů – tvořených např. fotonickými krystaly, laditelnými plasmonickými nanoanténami či kapénkovými mikro lasery a jejich přepravu laserovými svazky. Dr. Brzobohatý je autorem nebo spoluautorem patnácti impaktovaných publikací s citační odezvou 216.

PhDr. Ladislav Krištofuk, Ph.D.

Ústav teorie informace a automatizace AV ČR

tel.: 266 052 243, e-mail: kristouf@utia.cas.cz

Dr. Ladislav Krištofuk působí v Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR od roku 2009 a je jedním z nejtalentovanějších mladých vědeckých pracovníků. Dr. Krištofuk se zaměřuje na interdisciplinární přístupy k ekonometrickému modelování finančních a ekonomických veličin. Konkrétněji se jeho činnost dělí do třech hlavních směrů. První oblast zájmu tvoří zkoumání dlouhé paměti v časových řadách, konkrétně pak zaměření na její zobecnění do dvou rozměrů, odhady parametrů dlouhé paměti, jejich statistických vlastností a testů dlouhé paměti. V této oblasti již publikoval vlastní odhady a testy, které jsou pro danou oblast velmi přínosné. Druhým směrem výzkumu je oblast Big Data a jejich aplikace ve finančních a ekonomických časových řadách, konkrétně užití informací v internetových vyhledávacích a sítích jako Google, Yahoo!, Wikipedia a Twitter. Ukazuje se, že sledování chování tržních hráčů podle hledání informací ve vyhledávacích či reakcí na sociálních sítích přináší dodatečnou informační hodnotu, která může být dále užita pro modelování a predikci řad, stejně tak jako k lepšímu porozumění chování tržních hráčů. Třetí oblastí pak je výzkum dynamiky bublin na finančních trzích. Toto téma v posledních letech finanční krize nabývá na důležitosti. Kromě zkoumání disproporcí ekonomické aktivity investorů s různými časovými horizonty a stádového chování jednotlivých tržních hráčů se výzkum v této oblasti zaměřuje také na propojení finančního a reálného sektoru a jejich vzájemné ovlivňování. Dr. Krištofuk pravidelně publikuje své výsledky v uznávaných zahraničních časopisech, stejně tak jako na zahraničních konferencích. Jeho výzkum byl taktéž opakovaně oceněn ve vědeckých soutěžích a podporován v rámci agentur GAČR a GAUK.

OBLAST VĚD O ŽIVÉ PŘÍRODĚ

RNDr. Marie Prchalová, Ph.D.

Hydrobiologický ústav, Biologické centrum AV ČR

tel.: 387 775 832, e-mail: marie.prchalova@hbu.cas.cz

Profesionální kariéra Marie Prchalové je spojená s misí oddělení ekologie ryb Hydrobiologického ústavu BC AV ČR. Dizertační práce, obhájená v roce 2008 a oceněná cenou děkana za vynikající vědecké výsledky, vytýčila obecné rysy prostorového výskytu ryb v nádržích střední Evropy. Pomocí mnohorozměrných analýz byly v práci definovány prostorové niky nejběžnějších nedravých i dravých druhů ryb. Znalost rozmístění ryb je zásadní při managementu biologických složek nádrží sloužících jako zdroje pitné vody. Zároveň dizertační práce obsáhla velmi podstatnou metodickou část týkající se používání tenatních sítí pro průzkum skutečného stavu rybích obsádek. Tato část společně s následnými publikacemi vedla k revolučnímu přepracování celoevropsky závazné normy pro vzorkování ryb tenatními sítěmi, k formulaci národních norem pro vzorkování rybích obsádek nádrží a jezer a k získání mnoha základních poznatků o chování ryb. Marie Prchalová je klíčovou osobností výzkumu pasivních odlovných technik pro výzkum ryb a pracovala jako národní reprezentant v TC 230 „Water analysis“, task group Fish monitoring Evropské komise pro normalizaci (CEN) a v Central/Baltic Lake Fish Ecological Quality Intercalibration group pod EU DG Environment. Sledování konaná podle metodik vypracovaných Marií Prchalovou a kolegy tvoří páteř informací o ekologickém stavu rybích obsádek v ČR i v okolních zemích. Všechny projekty, kterých se Marie Prchalová zúčastnila, byly mj. díky jejímu přínosu úspěšné a u velké části z nich se podařilo nejdůležitější poznatky dovést do formy mezinárodních publikací. Marie Prchalová se stala mezinárodně uznávanou odbornicí v oboru průzkumu ryb nádrží a jezer. Je hlavní autorkou či významnou spoluautorkou 34 vyšších prací ve vědeckých časopisech s IF a řady dalších vědeckých sdělení včetně monografie Rybářství ve volných vodách. V roce 2012 získala finanční podporu Grantové agentury ČR na svůj postdoktorský projekt na téma prostorové a funkční diference mezi pohlavími ryb.

RNDr. Jan Štefka, Ph.D.

Parazitologický ústav, Biologické centrum AV ČR

tel.: 387 775 409, e-mail: jan.stefka@gmail.com

Dr. Jan Štefka po úspěšném ukončení bakalářského a magisterského studia na Přírodovědecké (tehdy Biologické) fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích absolvoval doktorské studium v *Laboratoři molekulární fylogenetiky a evoluce parazitů* Parazitologického ústavu BC AV ČR. Jeho výzkum zaměřený na populační genetiku parazitů a jejich hostitelů se stal úspěšnou součástí výzkumu Parazitologického ústavu AV ČR a byl do dnešního dne podpořen řadou grantů GA ČR. K rozvoji výzkumu přispěly již v počátečním období jeho úspěšné mezinárodní spolupráce, zahrnující pobyty v zahraničních laboratořích a ovládnutí nových metod molekulárně populačních analýz (2006: University of Glasgow, UK, Faculty of Veterinary Medicine. Research theme: Microsatellite characterization in *Ligula*; 2006–2007: několik krátkodobých pobytů na Université Paul Sebatier Toulouse, France, Laboratoire Evolution Diversité Biologique, Research theme: Genetic variability in European populations of *Ligula intestinalis*). Po ukončení doktorského studia bylo Janu Štefkovi uděleno prestižní stipendium IEF Marie Curie Fellowship na dvouletý pobyt v National History Museum v Londýně. Zde se v letech 2009–2011 účastnil výzkumu ptačích parazitů na Galapágách v rámci projektu „GALAPAGOS – cophylogeny of ecological replicates: the coevolution and biogeography of Galapagos mockingbirds and their ectoparasites“. Výsledky tohoto působení publikoval spolu se zahraničními kolegy v práci „A hitchhiker’s guide to the Galapagos: co-evolution of Galapagos mockingbirds and their parasites“. V průběhu svého pobytu v UK navázal Jan Štefka úspěšnou spolupráci s

Dr. V. Smithem, která pokračuje i po jeho návratu v podobě probíhajícího výzkumu koevolučních vztahů ptáků a ektoparazitů na Galapágách a je podporována grantem GA ČR. Po návratu ze zahraničního pobytu byl přijat jako postdoktorand Parazitologického ústavu BC AV ČR, kde působí v Laboratoři molekulární fylogenetiky a evoluce parazitů, od roku 2014 jako její vedoucí. Své odborné znalosti uplatňuje Jan Štefka kromě výzkumné práce také ve výuce a výchově pregraduálních studentů i doktorandů na Přírodovědecké fakultě JU. Zároveň se dlouhodobě podílí na výuce v předmětech souvisejících s jeho odborností. Od roku 2012 garantuje a přednáší kurz Genetika v ochraně přírody (Conservation Genetics). V současné době zahrnuje publikační aktivita Jana Štefky 12 prací, z nichž některé byly publikovány ve velmi prestižních časopisech a do dnešního dne zaznamenaly 122 citací (h index 7). Kvalita této výzkumné činnosti Jana Štefky a její dopad v rámci odborné veřejnosti jsou patrné také z dalších navazujících aktivit. Patří k nim především zvané přednášky tuzemské i zahraniční, ale také účast na prestižních mezinárodních akcích v roli člena organizačního týmu. V návaznosti na kvalitu publikací a dalších odborných aktivit je dnes Jan Štefka považován za jednoho z významných představitelů populační genetiky parazitů v mezinárodním kontextu a je pravidelným recenzentem v některých významných časopisech.

Mgr. Michaela Pekarová, Ph.D.

Biofyzikální ústav AV ČR

tel.: 541 517 207, e-mail: pekarovam@ibp.cz

Dr. Michaela Pekarová se podílí na vědeckém výzkumu v Oddělení patofyziologie volných radikálů v BFÚ AV ČR již od roku 2004. Pod vedením doc. Antonína Lojka zde vypracovala a úspěšně obhájila bakalářskou, diplomovou i disertační práci, která byla zaměřena na objasnění role semi-esenciální aminokyseliny L-argininu a jejího metabolismu u makrofágů, jedné z klíčových složek vrozené imunity. Výsledkem její práce bylo popsání nového mechanismu regulace aktivace makrofágů L-argininem, čímž přispěla k pochopení jeho potenciálního terapeutického využití při léčbě chronických zánětlivých onemocnění. Současně se aktivně podílela na výzkumu v rámci dalších projektů souvisejících se zkoumáním mechanismů regulace vrozené imunity, což je dokumentováno celou řadou publikací zveřejněných v letech 2008–2013. Na problematiku řešenou v rámci disertační práce navázala v současnosti řešeným postdoktorským projektem GA ČR, zabývajícím se aktuální tematikou regulace endoteliální homeostázy, která hraje důležitou roli v rozvoji kardiovaskulárních onemocnění. Toto zaměření souvisí také s dlouhodobou stáží na prestižní kardiologické a angiologické klinice v Německu, kterou absolvovala již v průběhu doktorského studia. Na této klinice se po boku světově uznávaných expertů podílela na základním výzkumu v oblasti kardiovaskulárních onemocnění souvisejících také s chronickou aktivací imunitního systému. Tato exkluzivní spolupráce, dokumentovaná publikacemi v nejprestižnějších světových časopisech (např. *Circulation*; *European Heart Journal*; *Arteriosclerosis, Thrombosis, and Vascular Biology*; *Free Radical Biology and Medicine*), vedla také k zaměření její pozornosti na nitrované mastné kyseliny. Ve spolupráci s německým pracovištěm je momentálně řešitelkou projektu v rámci programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR, který má za cíl objasnit mechanismy účinku nitrovaných mastných kyselin jako vysoce perspektivních kardioprotektivních látek, které budou posléze zařazeny do klinického výzkumu. Za svoji vědeckou činnost již získala několik ocenění a také Cenu Biofyzikálního ústavu AV ČR v Brně pro mladé vědecké pracovníky za vynikající výsledky vědecké práce. Dr. Pekarová také aktivně předává zkušenosti mladším kolegům, vede práce středoškolských studentů i studentů bakalářského, magisterského a doktorského studia.

Mgr. Petr Pecina, Ph.D.

Fyziologický ústav AV ČR

tel.: 296 443 722, e-mail: pecina@biomed.cas.cz

Po celou svou vědeckou kariéru se Dr. Petr Pecina věnuje různým aspektům fyziologie a patofyziologie mitochondriálního metabolismu. Do Fyziologického ústavu AV ČR nastoupil v roce 2001 a zdejší oddělení bioenergetiky se stalo jeho školícím pracovištěm pro vypracování diplomové i dizertační práce. Během svého magisterského studia v oboru fyziologie a biochemie buňky na PŘF UK i postgraduálního studia v oboru biochemie a pathobiochemie na 1. LF UK se Dr. Pecina věnoval především charakterizaci vrozených defektů cytochrom c oxidázy (COX). Objasnění etiopatogenního mechanismu COX v důsledku mutací asemblačního faktoru *SURF1* bylo rovněž hlavní náplní jím řešených grantových projektů (GA UK, GA ČR) v tomto období. Expertiza Dr. Peciny v metodách měření spotřeby kyslíku a nativních proteinových elektroforéz rovněž významně přispěla k úspěšnému řešení dalších grantových projektů oddělení bioenergetiky, které byly zaměřeny jak na výzkum dědičných mitochondriálních poruch spojených s poruchami enzymů oxidační fosforylace, tak na úlohu mitochondrií v patogenezi polygenických onemocnění, jako je metabolický syndrom. Dokladem důležitosti tohoto výzkumu je mj. i skutečnost, že dva z těchto grantových projektů byly oceněny cenou ministra zdravotnictví. Ve spolupráci s Univerzitou v Lyonu se Dr. Pecina věnoval i výzkumu mitochondriálního metabolismu u nádorových onemocnění. V rámci tohoto projektu pak absolvoval odbornou stáž v laboratoři prof. C. Godinot, která rovněž přinesla několik prestižních publikací. Široký metodický záběr a zkušenosti s mnoha typy zkoumaných modelů lidských patologií Dr. Pecina dále rozvíjel během dvouletého postdoktorálního pobytu na Wayne State University v USA, kde se zabýval posttranslačními regulacemi cytochromu c a úlohou tkáňově-specifických podjednotek cytochrom c oxidázy. Po návratu na oddělení bioenergetiky se Dr. Pecina zaměřil na zkoumání biogeneze membránové F_0 části ATP syntázy v rámci vlastního projektu GA ČR. Významně se též podílí na vývoji metod pro diagnostiku mitochondriálních onemocnění využívajících izolované lymfocyty. Dobrým obrazem jeho bohaté a úspěšné spolupráce s kolegy je jak vysoká publikační aktivita, tak značný citační ohlas těchto prací.

RNDr. Ondřej Kuda, Ph.D.

Fyziologický ústav AV ČR

tel.: 296 443 707, e-mail: kuda@biomed.cas.cz

Ondřej Kuda je mladý perspektivní vědecký pracovník, který v FgÚ AV ČR absolvoval pregraduální i postgraduální studium a po dvouletém pobytu v USA se zapojil do práce v Oddělení biologie tukové tkáně. Je hlavním řešitelem grantu KONTAKT II-VES14, ve kterém rozvíjí spolupráci s laboratoří v USA, dále hlavním řešitelem postdoktorálního projektu GA ČR, který je zaměřený na signální mediátory lipidové povahy, a podílí se i na ostatních projektech oddělení. Dr. Kuda je také plně zodpovědný za rozvoj metabolomických/lipidomických analýz ve FgÚ AV ČR pomocí hmotnostního spektrometru QTRAP 5500, zakoupeného v roce 2012 díky podpoře od AV ČR. Od roku 2013 je školitelem Mgr. Martyňky Černé v doktorském programu Analytické chemie na PŘF UK v Praze a Marie Moravcové

v bakalářském programu na téže katedře. Věnuje se též popularizačním přednáškám v rámci Týdnů vědy a techniky AV ČR a přednáškám pro středoškolské studenty. Dr. Kuda prokázal v průběhu svého zaměstnání v ústavu výjimečné pracovní vlastnosti, které zúročil kvalitními vědeckými výstupy prezentovanými v prestižních odborných časopisech a dále na řadě tuzemských i mezinárodních konferencích a symposiích.

RNDr. Petra Procházková, Ph.D.

Mikrobiologický ústav AV ČR

tel.: 608 543 159, e-mail: kohler@biomed.cas.cz

Petra Procházková nastoupila do Laboratoře buněčné a molekulární imunologie již jako studentka magisterského programu Přírodovědecké fakulty UK v Praze a svou diplomovou práci „Proteinové rozpoznávání u Annelid“ úspěšně obhájila v roce 1998. V tomtéž roce nastoupila jako doktorand s tématem disertace „Přirozená imunita žížal“, aktivně se zapojila do práce na projektech řešených v laboratoři a zaměřila se na molekulární charakterizaci faktorů zapojených do přirozených obranných mechanismů žížal, zejména u druhu *Eisenia andrei*. Své znalosti molekulární imunologie si prohloubila zejména během studijních pobytů v rámci společného projektu na Oddělení molekulárních a buněčných interakcí Vlámského meziuniverzitního ústavu pro biotechnologie a Svobodné univerzity v Bruselu, VIB-VUB. Zvládá a zavádí moderní metody, je schopna kombinovat klasické i molekulární přístupy v oblasti srovnávací imunologie, kde aplikace těchto metod není zcela triviální. Je autorkou nebo spoluautorkou dvanácti recenzovaných článků v kvalitních zahraničních časopisech, kde je u poloviny první autorkou, další dva články jsou v recenzním řízení. Byla řešitelkou jednoho projektu GAAV a zapojila se do řešení několika domácích a zahraničních grantů včetně projektu BIOCEV.

Mgr. Matěj Poláčik, Ph.D.

Ústav biologie obratlovců AV ČR

tel.: 543 422 557, e-mail: polacik@ivb.cz

Mgr. Matěj Poláčik je absolventem University Komenského v Bratislavě. V Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR vypracoval v letech 2004–2008 svoji úspěšnou doktorskou práci na téma „Vybrané aspekty biologie ryb invazního rodu *Neogobius* (Gobiidae)“. Zabývá se ekologií a evolucí ryb, evoluční a behaviorální ekologií anuálních halančíků a jejich embryologií. K jeho oboru patří invazní ekologie ryb a dále koevoluce ve vztahu hostitel – parazit u mlžů a hořavky duhové. V této nesmírně zajímavé problematice dosáhl významných výsledků, které mají obecný dopad a přinesly mu uznání na domácí i mezinárodní odborné scéně. Vědeckou erudici Matěje Poláčika dokládá i množství publikací a více než 180 citací (h-index:8). V letech 2013–2014 získal Fulbrightovo stipendium pro výzkum („Comparative embryology of African and South American annual killifish“, Portland State University, OR, USA).

doc. RNDr. Jan Řezáč, Ph.D.

Odbor mediální komunikace
Kancelář Akademie věd ČR
Národní 3, 117 20 Praha 1
www.press.avcr.cz, www.avcr.cz

Kontakt: Ing. Jan Martinek
E-mail: martinek@kav.cas.cz
Telefon: +420 221 403 423
Mobil: +420 602 270 999

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR

tel.: 220 410 318, e-mail: Jan.Rezac@uochb.cas.cz

Doc. RNDr. Jan Řezáč, Ph.D., který se zabývá studiem nekovalentních interakcí metodami výpočetní chemie, patří k nejúspěšnějším vědcům ve své věkové kategorii. Lze to dokumentovat jak scientometrickými údaji, tak i jeho přednáškami na předních mezinárodních konferencích. Jan Řezáč je autorem databáze přesných interakčních energií S66, která byla v oboru skvěle přijata a rychle se stala neformálním standardem pro testování výpočetních metod. Výjimečnost tohoto výsledku dokládá i jeho citační ohlas, databáze S66 byla publikována v roce 2011 a dosud byla citována více než stokrát. Jan Řezáč také zavedl empirickou korekci vodíkových vazeb pro semiempirické kvantově-mechanické metody, která poprvé umožnila přesné výpočty nekovalentních interakcí i ve velkých molekulárních systémech (první práce z roku 2009 – 88 citací, další 2010 – 66 citací). Tato metoda se stala podkladem nové skórovací funkce, která se intenzivně (a úspěšně) využívá pro In Silico Drug Design. Třetím velkým tématem jsou super přesné výpočty nekovalentních interakcí, doc. Řezáč publikoval sérii prací, kde je interakční energie určena s dosud nedosaženou přesností. Tyto klíčové práce doplňuje mnoho dalších prací, zaměřených jak na vývoj a testování nových výpočetních metod, tak i aplikačně, zejména na vývoj nových léků. Celkem Jan Řezáč publikoval 55 článků v impaktovaných časopisech, u velké části těchto prací je prvním (20) a/nebo korespondenčním (12) autorem. Úspěšnost těchto publikací dokumentuje téměř tisíc citací. Velmi impozantní je neobyčejně vysoký průměrný počet citací na jednu práci (18), autor se v tomto ohledu zařazuje k nejúspěšnějším vědcům nejen našeho ústavu, ale i v celé české vědě (bez ohledu na věk). Autorův h-index činí 19, a to je v této věkové kategorii opět jeden z nejvyšších v české vědě. Jan Řezáč pravidelně přednáší na významných evropských a světových konferencích. Kromě vědecké práce se Jan Řezáč věnuje i pedagogické činnosti. V roce 2013 se habilitoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci v oboru fyzikální chemie a přednáší studentům jak na této univerzitě, tak i na Univerzitě Karlově v Praze.

Ing. Jakub Kaminský, Ph.D.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR

tel.: 608 431 979, e-mail: kaminiski@gmail.com

Ing. Jakub Kaminský, PhD., je perspektivní vědecký pracovník působící ve skupině Molekulové spektroskopie Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Studoval VŠCHT a doktorskou dizertaci obhájil v 2009. Výzkumná práce Dr. Kaminského se zaměřuje na studium vztahu struktury a spektrálních vlastností makromolekul (peptidů, sacharidů, nanočástic) pomocí kombinovaných teoretických (kvantově-mechanických a molekulárně-mechanických) a experimentálních metod (Raman/ROA, UV/CD, NMR). Spolupracuje na vývoji kombinovaných experimentálně-teoretických metod pro studium hydratace peptidových stavebních kamenů (alanin, N-Methylacetamid). Tyto metody pak např. poskytly neocenitelný vhled do solvatace kovových kationtů odrážející se v různém charakteru ROA spekter. V oboru získal cenné zkušenosti při pobytech v zahraničí (University of Wyoming, University of Southern Denmark), v současné době si úspěšně buduje vlastní vědecký profil se specializací „kombinované molekulárně-dynamické a kvantově-chemické metody a chirální spektroskopické metody“. Jeho výzkum zahrnuje vlastní i experimentální práci, Dr. Kaminský je

schopen spolupracovat s mnoha badateli doma i v cizině. Jeho erudici dokládá množství publikací (pět let od PhD.), tj. 28 článků, dvě kapitoly v knize, více než 250 citací, h-index = 10. Byl také řešitelem nebo spoluřešitelem několika grantových projektů.

RNDr. Milan Kožíšek, Ph.D.

Ústav organické chemie a biochemie AV ČR

tel.: 220 183 518, e-mail: Milan.Kozisek@uochb.cas.cz

Výsledky vědecké práce Dr. Milana Kožíška, které jsou podkladem pro nominaci na Prémii Otto Wichterleho, byly dosaženy v oblasti biochemie, molekulární biologie a medicínské chemie. Dr. Kožíšek se dlouhá léta zabýval výzkumem rezistence u HIV pozitivních pacientů. Charakterizoval mechanismy vzniku rezistence k používaným inhibitorům HIV-1 proteasy 1. a 2. generace, výsledky jeho práce tak dnes slouží farmaceutickým firmám a ostatním vědeckým skupinám při vývoji nových antivirotik. Během mezinárodní spolupráce s virology z University Utrecht identifikoval nový typ mechanismu rezistence – inserce aminokyselin v úseku kódujícího proteasu. Byl prvním, kdo vliv insercí na rezistenci potvrdil a hlouběji popsal (práce byla publikována v Journal of Virology). Spolu s kolegy dále našel antivirotikum, které bylo účinné i proti inzertním variantám proteasy. V současné době se věnuje vývoji efektivních inhibitorů neuraminidasy viru chřipky. Milan Kožíšek spolu s Dr. Cíglerem a Dr. Pokornou identifikovali nový typ nekonvenčních inhibitorů HIV-1 proteasy, tzv. metalokarborany. Společně tak objevili zajímavý a slibný farmakofoor s léčebným potenciálem. Dr. Kožíšek se podrobně věnoval především testům specifity těchto nových sloučenin a charakterizaci efektivity vůči variantám resistantním proti dostupným klinickým inhibitorům. Výsledky spolu s kolegy publikoval v prestižních časopisech (PNAS a Journal of Medicinal Chemistry). Metalokarborany jsou jako nové účinné inhibitory HIV-1 proteasy chráněny mezinárodním patentem. Badatel se během posledních deseti let hlouběji věnoval termodynamickým popisům interakcí a stability biomolekul pomocí mikrokolorimetrie. Dr. Milan Kožíšek představuje úspěšného mladého vědeckého pracovníka, jehož práce jsou publikovány v prestižních vědeckých časopisech a mají vysoký citační ohlas.

OBLAST HUMANITNÍCH A SPOLEČENSKÝCH VĚD

PhDr. Petr Kitzler, Ph.D.

Filosofický ústav AV ČR

tel.: 775 045 765, e-mail: kitzler@ics.cas.cz

Dr. Petr Kitzler pracuje v Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR. Na poli latinské raně křesťanské literatury se soustavně badatelsky věnuje především nejstarší mučednické literatuře a prvním latinsky píšícím křesťanským autorům. V roce 2004 vydal komentovaný překlad

Tertullianova pojednání *O hrách*, z jeho významných knižních publikací stojí za pozornost především dvousvazková antologie *Příběhy raně křesťanských mučedníků*, jejímž byl hlavním editorem a překladatelem velké části zařazených mučednických textů. Jako první podobně reprezentativní publikace vyšla na území ČR zaznamenala široký ohlas u odborné, ale i širší veřejnosti. Logickým vyústěním Kitzlerova zájmu o nejstarší latinskou hagiografii pak byla monografie *Athletae Christi. Raně křesťanská hagiografie mezi nápodobou a adaptací* (Praha: Filosofia, 2012), která se věnuje recepci jednoho z nejslavnějších mučednických textů, *Umučení svatých Perpetuy a Felicity*. Přepracovaná anglická verze této monografie je v současné době v recenzním řízení v prestižním nakladatelství Brill. Kitzlerovo odborné bádání je od počátku zasazeno do širokého mezinárodního kontextu: v letech 2008 a 2011 získal stipendium Mellonovy nadace (Andrew W. Mellon Fellowship) pro badatelský pobyt ve Warburgově Institutu při londýnské univerzitě, kde se věnoval tématům z latinské patristiky. Odborné práce publikuje ve špičkových zahraničních časopisech, jeho studie jsou pravidelně recenzovány v bibliografické příloze francouzského odborného časopisu *Revue d'études augustiniennes et patristiques* a jsou citovány zahraničními badateli. K popularizaci vědy Petr Kitzler přispívá svými překlady odborné či filosofické literatury. Např. v nakladatelství OIKOYMENH ve spolupráci s Pavlem Koubou vydal výbor z raných prací Friedricha Nietzscheho, ve spolupráci s M. Havrdovou-Fathi přeložil z angličtiny obsáhlou encyklopedii *Antický Řím*. K jeho dalším organizačním aktivitám v rámci Kabinetu pro klasická studia FLÚ AV ČR patří editorský a redakční podíl na řadě kolektivních monografií, vydávaných na půdě Kabinetu. Jako odborný redaktor spolupracuje rovněž při vydávání titulů z oblasti antiky a středověku, zejména s nakladatelstvím OIKOYMENH. V roce 2013 byl jmenován vědeckým tajemníkem FLÚ AV ČR.

Mgr. Alice Koubová, Ph.D. et Ph.D.

Filosofický ústav AV ČR

tel.: 723 315 430, e-mail: alicekoubova@seznam.cz

Alice Koubová vystudovala matematiku na Univerzitě Karlově v Praze (Ph.D. 2001) a systematickou filosofii na Université Paris X- Nanterre (Ph.D. 2005). Ve Filosofickém ústavu AV ČR působí od roku 2009 jako vědecká pracovnice Oddělení současné kontinentální filosofie. Její výzkum se orientuje především na témata performativní filosofie, uměleckého výzkumu, tělesnosti, expresivity a etiky hry. Excelentní úroveň dosahuje v první řadě svou publikační činností. Je autorkou dvou monografií a více než 30 vědeckých statí vydaných v kvalitních domácích a zahraničních časopisech a monografiích. Její anglicky psaná kniha *Self-Identity and Powerlessness*, kterou vydalo v roce 2012 přední zahraniční nakladatelství Brill, se nepochybně řadí mezi nejlepší vědecké výsledky, kterých bylo v posledních letech dosaženo v kontextu celé oblasti humanitních a společenských věd AV ČR. Výjimečných výsledků dosahuje Alice Koubová i na poli mezinárodní vědecké spolupráce. Iniciovala a intenzivně rozvíjí dlouhodobou spolupráci s evropskými výzkumnými skupinami *Philosophy on Stage* (Vídeň) a *Mbody - Research in Media, Somatics, Dance and Philosophy* (Freiburg), *Performance Philosophy* (University of Surrey, UK). Je členkou německé asociace performativní filosofie *Soundcheck Philosophy* a *Verein Philosophy Labor* a členkou prestižní instituce *International Platform for Contemporary Performance Training* (Helsinky). Alice Koubová je aktivní také v oblasti vědeckopopularizační, kde svými projekty a aktivitami na pomezí filosofie a umění oslovuje širší odbornou veřejnost doma i v zahraničí. Dlouhodobě spolupracuje s Katedrou autorské tvorby a

pedagogiky DAMU (I. Vyskočil) a usiluje o propojení filosofické reflexe a uměleckého projevu. Vyučuje filosofii a experimentální kurzy paralelně na DAMU a na Filozofické fakultě UK v Praze.

Patrick Gaulé, Ph.D.

Národohospodářský ústav AV ČR

tel: 224 005 191, e-mail: patrick.gaule@cerge-ei.cz

Patrick Gaulé získal Ph.D. na École Polytechnique Fédérale de Lausanne ve Švýcarsku v roce 2009. Od roku 2012 působí v Národohospodářském ústavu jako vědecký pracovník a v rámci společného pracoviště CERGE-EI jako odborný asistent v CERGE UK. Ve svém výzkumu se zabývá ekonomikou vědy a inovací. Spolu s Mariem Piacentinim studoval problém migrace mladých čínských studentů, kteří vstupují do doktorandského programu na amerických školách. Sestavili novou databázi pokrývající okolo 16 000 studentů na 161 katedrách chemie v USA. Za pomoci této unikátní databáze zdokumentovali, že tato migrace je jednou z nejdůležitějších epizod migrace kvalifikovaných pracovníků v historii a ukázali, že vědecké výstupy čínských studentů během jejich doktorského studia jsou nejen podstatně vyšší než výstupy jiných studentů, ale jsou dokonce srovnatelné s výstupy držitelů velice prestižního NSF graduate research fellowshipu. Uvedená studie s názvem „*Chinese graduate students and U.S. Scientific productivity*“ byla publikována ve vysoce prestižním mezinárodním časopise *The Review of Economic and Statistics* nakladatelství MIT Press, článek je hojně citován a byl také zmíněn v časopise *Nature* v říjnu 2012. Problému migrace vědeckých pracovníků se Patrick Gaulé v současné době věnuje i ve studii „*Return migration: evidence from academic scientists*“, ve které zkoumá, zda se akademičtí vědci vystudovaní v zahraničí vrací zpátky do své mateřské země. Podle jeho zjištění se k návratu rozhoduje pouze velice malá část vědců (okolo 9 procent). Z obou studií je zřejmé, že dochází k závěrům, které jsou velice zásadní pro tvorbu vzdělávacích politik: migrace studentů má vysoce pozitivní vliv na vědeckou produktivitu v cílových zemích; většina studentů zůstává v cílové zemi trvale a tento pozitivní vliv imigrantů je tak trvalý. Ve svém výzkumu se Patrick Gaulé věnuje i dalším tématům, jako je porovnání výkonnosti amerických a evropských univerzit (článek „*Is the US outperforming Europe in university technology licensing? A new perspective on the European Paradox*“ byl publikován v *Research Policy* v roce 2011), a analýzám citovanosti vědeckých prací (článek „*Getting cited: does open access help?*“ byl publikován v *Research Policy* také v roce 2011).

Mgr. Kateřina Zábrowská, Ph.D.

Psychologický ústav AV ČR

tel.: 221 403 909, e-mail: zabrodska@psu.cas.cz

Mgr. Kateřina Zábrowská, Ph.D., se dlouhodobě zabývá rozvojem nových psychologických teorií a metod v oblasti diskurzivní a kritické psychologie. V rámci tohoto zaměření svým výzkumem objasňuje, jaká je role jazyka a komunikace při utváření sociálních identit a vztahů. Její úspěchy na tomto poli dokládá například kapitola v monografii *The politics of gender culture under state socialism: An expropriated voice*, publikovaná prestižním nakladatelstvím Routledge (2014) či

monografie *Variace na gender* (2009), vydaná nakladatelstvím Academia. Dr. Zábrodská se současně zabývá rozvojem a aplikací inovativních metod kvalitativního výzkumu, především diskurzivní analýzou a kolektivní biografii. Je jednou z mála představitelk české kvalitativní psychologie, jejichž výzkumné statě byly publikovány v zahraničních impaktovaných časopisech. V roce 2010 byla Dr. Zábrodská přizvána australskými badateli z University of Western Sydney k účasti na výzkumu mobbingu (šikany na pracovišti). V návaznosti na to rozšířila svůj výzkumný zájem o oblast organizační psychologie, které se intenzivně věnuje od roku 2010. Je první českou badatelkou, která s grantovou podporou realizovala rozsáhlý výzkum mobbingu na českých pracovištích a výsledky publikovala v impaktovaných a peer-reviewed časopisech (např. *Employee Rights and Responsibilities Journal*, *Sociologický časopis*). V roce 2014 zahájila opět s podporou GA ČR nový výzkum zaměřený na vztah mezi pracovním prostředím a well-being zaměstnanců ve veřejném vysokém školství, a to se zaměřením na faktory organizačního klimatu, organizace práce, řízení a rozvoje potenciálu zaměstnanců. V roce 2012 získala prestižní Fulbrightovo stipendium pro vědce a přednášející na realizaci výzkumu rezistence vůči mobbingu u amerických vysokoškolských zaměstnanců. Stipendia byla nucena se vzdát z důvodu narození dítěte, avšak již o dva roky později získala Fulbright-Masarykovo stipendium na stejný projekt, který bude realizovat od září 2014 na University of North Carolina at Chapel Hill. Dr. Zábrodská patří mezi mladé vědkyně, které mají bohaté mezinárodní zkušenosti. Během svého studia a zaměstnání absolvovala několikaměsíční zahraniční stáže na univerzitách v Dánsku, Norsku a Austrálii. Vedle výzkumné činnosti je Dr. Zábrodská aktivní také ve výukové a popularizační činnosti. Jako doktorandka na FSS MU vedla několik let kurz „Subjektivita a diskurzivní analýza“, vůbec první kurz diskurzivní analýzy v české psychologii.

Mgr. Jana Klímová Chaloupková, Ph.D.

Sociologický ústav AV ČR

tel.: 210 310 238, e-mail: jana.chaloupkova@soc.cas.cz

Mgr. Jana Klímová Chaloupková, Ph.D., pracuje v Sociologickém ústavu AV ČR jako vědecká pracovníce v oddělení Hodnotové orientace ve společnosti. Po bakalářských studiích na Fakultě humanitních studií UK v Praze vystudovala magisterský obor sociologie na Filozofické fakultě UK. Tamtéž také absolvovala doktorská studia, která v roce 2011 ukončila úspěšnou obhajobou „Rodinná a pracovní uspořádání v kontextu společenských změn v České republice po roce 1989. Proměny rodinných a pracovních startů“. Absolvovala řadu zahraničních studijních pobytů – Faculté des sciences sociales et politiques, Université de Lausanne, Université Lille nebo Otto-Friedrich-Universität Bamberg ad. Ve své vědecké práci se zaměřuje především na sociologii rodiny s důrazem na problematiku změn rodinného chování a problematiku vztahů práce a rodiny, sociologii životní dráhy a obecně výzkumu hodnot a postojů. Přináší nová témata a rozvíjí nové přístupy a metodologie, kombinuje kvalitativní a kvantitativní metody výzkumu. Úspěšně získala grantovou podporu GA ČR pro svůj výzkumný projekt *Proměny rodinných a pracovních drah v ČR*. Výstupem vědecké práce Jany Klímové Chaloupkové jsou typově různorodé vědecké publikace. Ve své zatím relativně krátké profesionální kariéře publikovala dvě knihy (z toho jednu jako spoluautorka), sedm kapitol v odborných knihách, čtyři statí v impaktovaných časopisech (z toho třikrát jako jediná autorka), šest statí v odborných recenzovaných časopisech, které nejsou impaktované a velký počet dalších textů jiného typu. Její práce jsou ve srovnání s jinými publikacemi mladých sociologů nadprůměrně často citovány – podle Google Scholar byly její odborné práce k 20. 3. 2014 citovány

celkem 107 krát. Mgr. Jana Klímová Chaloupková, Ph.D., je velmi aktivní i při prezentaci své práce na vědeckých setkáních v České republice i v zahraničí.

PhDr. Aleš Bičan, Ph.D.

Ústav pro jazyk český AV ČR

tel.: 532 290 514, e-mail: bican@phil.muni.cz

Dr. Aleš Bičan vystudoval obory obecná jazykověda a anglický jazyk a literatura na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Ještě před dokončením magisterského studia získal v roce 2005 místo v etymologickém oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR v Brně. Zde se postupně zapojil do hlavního úkolu oddělení, jímž je vytvoření *Etymologického slovníku jazyka staroslověnského*, slovníku mezinárodního významu, jenž vysvětluje původ slov v nejstarším dochovaném slovanském jazyku. Kromě etymologie se Bičan zabývá především fonetikou a fonologií, a to jak obecnou, tak fonetikou a fonologií češtiny. Tento zájem kulminoval v knižním vydání jeho upravené a rozšířené disertační práce *Phonotactics of Czech*, na které navázal Bičanův projekt *Problémy ve fonologii slova v češtině*, který je pro období 2013–2015 podpořen Grantovou agenturou ČR. Jeho cílem je popsat zvukovou stránku českých slov, jejich obecnou strukturu z hlediska výskytu a kombinovatelnosti konsonantů a vokálů a rovněž zapojení slov do vyšších celků. Jedním z výstupů projektu bude vytvoření fonologického korpusu češtiny. První verze lexikálního fonologického korpusu je k dispozici na webových stránkách Ústavu pro jazyk český AV ČR (<http://www.ujc.cas.cz/phword>). Dr. Aleš Bičan publikuje v domácích a zahraničních periodikách a účastní se konferencí, především v zahraničí (Německo, Rakousko, USA, Polsko). Spolupracuje s britskými lingvisty, s nimiž ho pojí zájem o tzv. axiomatický funkcionalismus. Toto lingvistické paradigma je známé více v zahraničí než v České republice, přestože vychází ze stejných kořenů jako funkcionalismus Pražského lingvistického kroužku. Usiluje o přísně hypoteticko-deduktivní a nespekulativní přístup k jazyku v souladu s moderní filozofií vědy. V roce 2011 vydal Bičan spolu s Paulem Rastallem knihu *Axiomatic Functionalism: Theory and Application* (Peter Lang, Švýcarsko), která je edicí klíčových textů zmíněného paradigmatu, obohacenou o texty nové a o kompletní bibliografii. Bičanova ediční činnost je poměrně bohatá. Kromě zmíněné edice textů axiomatického funkcionalismu a edice článků Františka Kopečného byl jedním ze spolueditorů jubilejního sborníku *Karlík a továrna na lingvistiku* (2010). Velkou pozornost věnuje internetovému časopisu *Linguistica ONLINE*, který v roce 2009 založil a jehož je hlavním redaktorem. Velká část vědeckých aktivit Aleše Bičana zahrnuje pedagogickou činnost. Od roku 2009 spolupracuje s Ústavem jazykovědy a baltistiky Filozofické fakulty MU v Brně, vyučoval rovněž na katedře ruských a slovanských studií univerzity v Sheffieldu v Anglii. Mezi jeho mimoakademické aktivity patří tvorba a správa webových stránek a činnost překladatelská. Pro Ústav pro jazyk český spravuje webové stránky etymologického oddělení.